

Реферат на тему: "Життя і творчість Юрія Дарагана"

Юрій Дараган

Життя і творчість Юрія Дарагана

Юрій Дараган.

Юрій Дараган – перший поет в якого виразно окреслився комплекс ідей і почувань, характерний для "пражан".

Він народився в Єлизаветі на Херсонщині 16 березня 1894 року. Його мати – грузинка за походженням, хоч і відірвана була від рідного краю, зуміла прищепити синові любов до прекрасної і гордої землі предків і водночас виплекати в ньому любов до України, що доводилась йому рідною землею по батьковій лінії.

Формування світогляду Ю. Дарагана відбувалось у складних умовах часу. Навчання у Тираспольському училищі перервала перша світова війна — довелось іти на фронт. Служив підпоручником російської армії, після Лютневої революції 1917 року став сотником Української армії – спочатку був командиром кулеметної сотні в Житомирській військовій школі, а відтак старшиною Кам'янецької школи.

Після розгрому української Січового стрілецтва Ю. Дараган у числі багатьох інших був інтернований і перебував у польських таборах Вдовиць і Каліша для військовополонених. Тут і прийшла до нього непереборна жадоба творчості. У 1923 році Дараганові вдається вступити до Українського педагогічного інституту в Празі.

Юрій Дараган любив пейзаж, умів сприймати його своїм особливим зором. Навіть у передсмертному вірші "Прозорість" бачимо зв'язок яскравої поетичної палітри. Пейзаж його надихає, додає сил, чарує красою:

Знову під мереживо розквітлого ямину,
Крізь ажуровість запашних кущів,
Веселий молодик серпом блищить,
Веселий молодик зійшов на зміну,
Ямину мрії линуць до небес,
Тона води, зелені та блакити
Ви пам'ятаєте колись у квітні?
Ви пам'ятаєте конвалії та без?
Зарожевійте транки, оживіть –
Інакше більшість п'яного ямину,
Що заховавсь без тям у шипшину,
Холодним сипом облетить.

Поезія Ю. Дарагана невелика за обсягом, але вона дає підстави для різнопланового аналітичного розгляду. Слід сказати, що Дарагана цікавила українська історія у найрізноманітніших її сюжетах.

Після поступлення до педагогічного інституту здавалось би, нарешті життєва фортуна на його боці. Але ж яка фортуна? Жити залишилося трохи більше двох років – точніше кажучи не жити, а щоденно згасати від туберкульозу.

Поет часто навідувався з Праги до Подєбрад, де студіювали його недавні бойові побратими. В Празі 1925 року вийшла єдина його збірка "Сагайдак", яку відразу ж привітала критика і яка була 1965 році перевидана.

Власне, лише три – чотири останні роки життя Ю. Дарагана були найактивнішою порою творчості, коли писалися вірші збірки "Сагайдак", які не тільки скрасили пражську школу української поезії, але й стали вагомим надбанням загальнонаціонального літературного доробку:

То я та віту, в дикім полі,
Отруйні стріли, сагайдак, —
Таким міцним солодким болем,
Наповнить їх смертельний знак...
Кому однаково цілунки,
Удари рани і вино...
Водно – густі червоні трунки,
Та кінь на руки на стегно!
Так пишно вмерти, ясно жити!
Ось білий Либідь – все вперед...
І раптом стрілами промитий,
Паде в зелений очерет.
Прага 2. III. 1924.

Юрій Дараган, як і Євген Маланюк, був не тільки щирим прихильником таланту молодого Т. Тичини, а й ревним пропагандистом його творчості, що робила великий вплив на тогочасну поетичну молодь. Отож при вивченні поезії Ю. Дарагана не слід забувати про часом дуже глибинний, навіть приховуваний, а інколи й одверто показаний зв'язок з ритмічною вивершеністю віршів автора "Сонячних Кларштів".

Він одним із перших українських поетів в еміграції звернув увагу на призабуті старокиївські сторінки. Вірші "Похід", "Київ", "Милунія", "Свати", які спочатку він надрукував у "Веселці" не тільки мали художню цінність, але й стали певним зачином розробки цієї теми продовженої іншими авторами.

Окрему сторінку творчості Ю. Дарагана явила собою поема "Мазепа" (1924) у якій він спробував відтворити величину і трагічну сторінку часів Полтавської битви 1709 року.

До речі Юрій Дараган крізь усе своє життя поряд з українським проніс грузинське слово. Отже згодилося б сказати про тему Кавказу в поетовім доробку. Якими дорогами не водило б його емігрантське життя, Кавказ весь час являвся йому на очі, полонив душу:

Де зазирають в прірву скелі,
Де, як поема, барвний світ,

Над сном, маленької оселі –
Мов стрічка, сигній оксамит.
І тільки гук прудкої річки,
Та дикий спів із верховини,
То з мінарету тужно кличе,
Старий і сивий муедзин.
Незнало, десь згорає сонце,
Прозорий день вже спопелів...
Зникають ніби в ополонці.
Намистах молдовських снів.

Можна думати, що кавказька тема розкоренилась би в Дарагановій поезії урізнобіч, якби не таке коротке життя. Він тільки не виходив на дорогу, вглядався у літературні далі, але найчастіше лише вглядався бо досягти їх, йти до них не було сил. Хвороба немилосердно точила поетове тіло, вбивала усі надії. Помер поет 17 березня 1926 року від туберкульозу.

Спадщина Юрія Дарагана котра як бачимо , сктністю своєї художньої справжності переживає час пробивається на білий світ більш як із півстолітніх ув'язнень, щоб прорости на рідному ґрунті. Що ж у ній зерна добірні – вони проростуть.

Як луна загубленого раю –
На дзвіниці відгукнувся дзвін,
І зірвалась біла – біла згряя,
Згряя білих – білих голубів...